

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadónálban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "

Helyben házas kordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "

Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 4.

A szerkesztőség kérésekre visszajáró
 vagy megőrzésre nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalban intézendők.

Helyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, december 22.

Tanulság a szomszédból.

Az osztrákok belementek az általános és egyenlő választói jogba. Vértő szívvel bár, de elfogadta az urakháza is a javaslatot s így abból törvény lesz.

Most, a vita végén pattant ki, miért volt ez a javaslat annyira sürgős az osztrák kormányban? Azért, mert közel áll a Magyarországgal való viszony megváltoztatása s erre az alkalomra Ausztria összes erőit egyesíteni kell.

A gyakorlati élet nyelvére lefordítva ez annyit jelent, hogy az ausztriai nemzetiségek eddig egymás ellen törtek. Innsbruckban megverték az olaszt, Laibachban a szlovént, Triesztben és Prágában a németet. Kössenek ezek mind szövetséget s verjék együtt a magyart.

Hanem hiszen annál mi is ott leszünk. Csak az a kérdés, hogyan?

Nálunk is program az általános választói jog. Igaz, hogy nálunk nem kell azt kapcsolatba hozni a felsőháznak semmiféle reformjával, de az is igaz, hogy nálunk szintén nem lehet minden megszorítás nélkül keresztülvinni az általános választói jogot. A mi Ausztriának a feudális urakháza, az nekünk a magyarság. Kincs, a mely örökségül szállt

reánk. Szikla, a melyen államunk alapszik. Kifejezője állami létünk jellegének épp úgy, mint Ausztriának az urakháza.

Ausztria félti az urakházát, mi féltjük a magyarságot. S a mi félteni valónk feltétlenül becsesebb valami.

Mind a két állam érzi, hogy mikor egymással szembekerül, legfőbb ereje miben lesz? Ausztriának az urakházában, nekünk a magyarságban.

A minden óvatosság nélkül, merev theoretikusok Hübele-Balázs recipéje szerint életbe léptetett általános választói jog elnyelné Ausztriában az urakházát, nálunk a magyarságot. Kinek kellene ilyen reform? Gyengíteni kell tehát a reformot káros hatásában s erősíteni azt, a minek ártani készül. Ausztriában bástyát építenek az urakháza körül, nekünk bevehetetlen várrá kell tennünk a magyarságot.

Érdemes volna nálunk a reformmal várni addig, míg a szomszéd megpróbálja bevenni az új választási rendet. Hátha a nemzetiségi viszályokat a reform éppen nem fogja leszerelni? Eddig a nem-német nemzetiségek a hatalomért küzdöttek. Most azt megkapták, de mivel evés közben jön meg az étvágy, haladnak tovább. A választókerületek már ki vannak kerekítve nemzetiségek sze-

rint; most jöhetnek a tartományok. A cseh vissza akarja hódítani előbbi pozícióját; az olasz, a szlovén előre akar törni. A küzdelem folyni fog tovább is, csak mások lesznek a keretei.

Nálunk is a közjogi harcok leszerelését célozza az új választói rend terve. Át akarja vinni a küzdelmet az ország határáról a magántulajdon hatáira, hogy a mig kiki a magát kénytelen védeni, veszendőbe menjenek az ország jogai a szomszéd javára.

Ezt kell megakadályozni azzal, hogy a választói jog legyen általános, de nem feltétlen.

A ki a magyarság érdekeivel nem érez, aki azzal együtt dolgozni nem akar, legyen bár anyanyelve épp olyan magyar, mint Achim Andrásnak, annak e haza sorsát irányítani nem szabad, mert zátonyra viszi nemzeti létünket.

A szomszédtól tanulhatunk.

Egy üres fantazmagória, az osztrák állam utolsó légvára az urakháza. De mert ebben él Ausztria, megóvták a reform káros hatásaitól. Mennyivel inkább kell nekünk óvatosaknak lennünk! Mi nem ábrándképet, mesevárat védünk, mi az erős magyar állam sziklaalapját, a magyarságot kívánjuk fenntartani, erősíteni.

*

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Versek.

(Felolvastattak a Szigligeti Társaság ülésén.)

Maradj velünk Uram.

Csendes az éjszaka. Kicsike családom
 Szemeit lefogta enyhét adó álom.
 Magam vagyok még fenn. Testem, le'kem fáradt,
 Mintha látsz hőségben eltikkadt faágat.
 Egy küzdelmes napnak im újra vége lett...
 Maradj velünk Uram, mert beesteledett.

Kelnek im az árnyak fenyegető körben.
 A néma nagy csendben járnak körülöttem.
 Mit nappal építék, ezt a kicsi fészket
 Mintha fenyegetnék kísértő veszélyek.
 Elszorul a szívem, aggódok, remegek...
 Maradj velünk Uram, mert beesteledett.

A tanítvány esedett így tehozzád hajdan,
 És te nem hagytad el megvizsgálatlan.
 Fohászokodom én is, szállana a lelkem
 Am hozzád az utat oly nehéz meglegnem!

Lankad lelkem szárnya, köd üli szememet...
 Maradj velünk Uram, mert beesteledett.

Szállanék tehozzád ragyogó sugáron,
 És mégis a földnek szürke porát járom.
 Keresnélek Téged szomjazó lelkemmel,
 És leköt az élet gondokkal, keservvel.
 Kit nem Te vezérelsz, az eltévelyedett...
 Maradj velünk Uram, mert beesteledett.

Oh, ne hagyj egyedül ez éjjeli csendbe!
 Csüggedező fejem emeld fel szivedre!
 Vihar dühe elől ez a kicsi fészket
 Találjon Tebened örök erősséget.
 Terjeszd álmuk fölé óvó két kezedet...
 Maradj velünk Uram, mert beesteledett.

Virág a síron.

Jerünk ki a temetőbe,
 Kéz a kézbe, hármasan.
 Ől a város levegője,
 Hogyha szivod untalan.
 Bent a hóból lomha sár lesz,
 Itt pedig a sír felett
 Nézd, egy apró kis virág ez,
 Mely a hóból ránk nevet.

Apró virág... kis ibolyka...
 Mintha aki lent pihen,
 Üzeneként küldte volna,
 Hogy fogadjon idefenn,
 Az a jószág nem vált porrá.
 Tőle fakad üzenet,
 Hogy elhoztuk ime hozzá:
 Ezt a picit gyermeket.

Virág ő is, ez a gyermek,
 A nem ismert unoka,
 Nézd, egymásra hogy nevetnek
 A gyermek s az ibolya.
 Mi csak nézzük könnyes szmmelel
 Látván itt az életet:
 Minden öröm bánatból kel:
 Csak virág a sír felett...

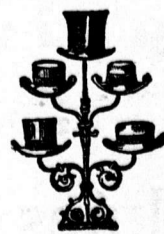
A pózei diákok.

Szaniszló, a pap iskolába ment.
 Porosz gránátos a háta megett.
 Midőn a néma tanterembe léptek,
 Ma nem fogadta a papot vig ének,
 Minővel őt, a béke férfit
 Meg-megbosszantá gyakran a diák.

PFAFF KÁLMÁN

ajánl megbízható minőségű kalap különlegességeket izléses új formákban

Szigorúan szabott árak mellett.

A király Budapesten. A delegáció tagjai közt elterjedt hírek szerint a király január 7-én jön ismét Budapestre. Január 8-án és 9-én lesz a delegációs udvari ebéd.

Bánffy Kossuth leveléről. Bánffy Dezső báró a Magyar Közélet ma megjelent számába cikket írt Kossuth Ferenc ismeretes leveléről, melyben a többi közt ezeket mondja:

— Koalíciós kormányoknak van létjogosultságok néha, amikor az egész közéletből kiszakított egyes kérdéseket kell megoldani és arra egy pártnak sincsen többsége. Ilyenkor aztán a koalíciós kormány alatt a szövetséges pártok küzdelme egymás közt megengedhetetlen, sőt lehetetlen. A mostani pártok szövetségére szükség volt a választás előtt, de ma a választások után csak függetlenségi kormánynak van alkotmányos létjoga. Kossuth is érezte ezt nyilván, erre vall ismeretes körlevele. És a függetlenségi pártnak ezt a törekvést támogatnia kell. De kötelességük elősegíteni ezt a többi pártoknak is, első sorban a vezéreknél és vagy sorakozzanak, ha elveik megengedik, a függetlenségi táborába, vagy menjenek ellenzéki. Szinte megszegyenítő ez a mai helyzet. Mint itéli meg azt a külföld, hogy nálunk ez idő szerint csak a nemzetiségek részéről van a kormánynak komoly ellenzéke? Elvet elvvel, politikai irányt politikai irányval kell szembeállítani s így haladni az egységes magyar nemzeti állam kiépítése felé. Ő nem osztja Kossuth politikai elveit, de tisztelni, sőt méltányolni tudja nyíltságát. Várnunk, köve elnünk kell már most a nyílt választ a többi pártok részéről is.

A képviselőház ma délelőtt 11 órakor rövid formális ülést tartott, melyen a főrendiház üzeneteit jelentették be.

Aehrenthal bucsulátogatása. Aehrenthal báró külügyminiszter ma a delegáció tárgyalása után bucsulátogatást tett Wekerle Sándor miniszterelnöknel, akivel több mint fél óráig tanácskozott. Aehrenthal ma este utazik el Bécsbe és csak januárban jön ismét Budapestre.

Bánffy báró beszámolója. Fővárosi tudósítónk jelenti: Bánffy Dezső báró december 30-án vasárnap beszámolót mond Szegeden, a kerületének választó polgársága előtt. A szegediek nagy előkészületeket tesznek képviselőjük méltó fogadására.

Az új koronaőr beiktatása. Ma délelőtt 9 órakor vette hivatalosan át a szent koronát az újonnan megválasztott koronaőr, Wesselényi Miklós. Az ünnepély a koronahelyiség melletti teremben folyt le. Megjelent az ünnepi aktuson József főherceg fiával és nejevel. Ott voltak Wekerle Sándor miniszterelnök, Márffy államtitkár, Széchenyi Béla koronaőr és Zichy Nándor tárnokmester. A koronát két koronaőrrel a rendes helyiségből átvitték az ünnepély színhelyére. Wekerle miniszterelnök beiktató beszédet mondott, mire báró Wesselényi Miklós lendületes szavakkal válaszolt. Azután átvette a koronahelyiség kulcsait. Az ünnepség végével a szent koronát tartalmazó szekrényt a rendes helyére vitték vissza.

A külügyminiszter orosz rendjele. A király megengedte, hogy báró Aehrenthal Alajos külügyminiszter az orosz császári Szt. András-rendet elfogadhassa és viselhesse.

Uj év a politikában. A koalíciós pártok vezetősége ellene volt annak, hogy a közelgő új év alkalmából politikai üdvözlések történjenek. A tegnapi délután megtartott minisztertanács azonban, nehogy a szokásos üdvözlések elmaradásából félreértések támadjanak, elhatározta, hogy nem tér el most sem az eddig szokásban volt gyakorlattól. Ennélfogva Wekerle miniszterelnököt és Justh Gyulát, a képviselőház elnökét a pártok az új év alkalmából üdvözölni fogják és pedig Wekerlét függetlenségi, Justh Gyulát meg alkotmánypárti képviselő. Az új év alkalmából a függetlenségi párt Kossuthnál is tisztelegni fog.

Felálltak némán a kis gyermekek . . .
Szemükben égő könny csillog, remeg . . .

A vig gyermekből im rövid időn
Gondüzött, csöndes, dacos férfi lón.
A pajkosabbja arcán ott a bánat:
A lengyel nyelvnek két órát hagyának
Istennek szentelt két órát — miért nem
Használták is ki ez időt egészen?
Heti két óra — mily sok! — hogy azon
Beszéljenek Istennel szabadon,
A nyelven, min Koszciuskó beszéle . . .
Meg nem becsülték — és most vége, vége . . .

A gránátos szól gögösen, kevélyen:
»A felséges német császár nevében!
Mától német a vallásóra nyelve!
Tisztelendő ur! Kezdődjék a lecke.»

Imára kulcsolják a kezeket.
Szaniszló halvány arca megremeg.
Beszélne s nem tud. Torkát valami
Ugy fojtogatja . . . nem tud szólni.
A sok diák megnézi a papot.
A kitől annyi korholást kapott,

Most némán áll s szemében könny rezeg . . .
A gyermek szíve ezt nem állja meg.
Kulcsolt kezökkel elfödik szemük.
Mélyen lehajtják bánatos fejük
S a mint mellőkből végre fölszakad
Az elfojtott düh, a vad indulat,
Az Ur szelid imáját feledik,
Csupán a vége harsog egekig,
A mint felzudul száz gyermektorokból:
»De szabadíts meg Uram a gonosztól!
Erős nagy hittel esdeklünk Tehozzád,
Mert nincs még veszve Lengyelország!»
»Allj! Pártütők! Őrséget! Lázadók!»

Fogságban a pap és a tanulók.

Vallatják őket nappal s éjszaka.
»Mondjátok meg, a kezdő ki vala,
S a többit mindet szabadon bocsátom.»
Hallgatnak mind. »Im itt saját írásom,
Szabadok lesztek, meg is esküvém . . .«
Előlép egyik, »Nos megmondom én.
Kérdeed, hogy fellázítónk ki vala?
Császárod ő felsége volt magá!
A császár mondá: Nincs lengyel imádság!

A magyar delegáció ülése.

Budapest, december 22.

A magyar delegáció ma délelőtt tíz órakor teljes ülést tartott, melyen a pénzügyminiszter budgetje került sorra.

Báró Rudnyánszky József előadó volt az első szónok, aki a pénzügyi bizottság jelentését elfogadásra ajánlotta. Az általános költségvetést a bizottság vita nélkül elfogadta. A részletes tárgyalásnál az előadó a bizottság két határozati javaslatát ajánlotta elfogadásra, melyek szerint a közös pénzügyminiszterium Budapestre helyezendő át és a pénzügyminiszteriumban üresedésbe kerülő állások magyar honosokkal töltendők be. A bizottság a határozati javaslatokat elfogadta s megszavazta részletekben is a közös pénzügyminiszterium költségvetését. Általánosságban és részleteiben elfogadták a közös számvevőszék budgetjét is.

Ezután az okkupációs hitel került sorra. Hoitsy Pál előadó előterjesztése után gróf Batthyány Tivadar elmondta, hogy Beck osztrák miniszterelnök az urakházában tegnap beszédet mondott, melyben azzal a megokolással ajánlotta az általános választói jog megszavazását, hogy azután Ausztria annál tömörebben készülhessen a Magyarország ellen való harcra. Az osztrák választói jog kiterjed Dalmáciára, Bosznia közvetlen szomszédjára is, Szerbiában is radikális alkotmány készül és Horvátországban is megvalósul nemsokára az általános választói jog. Kérde, lehetséges-e így az abszolutizmust a megszállott tartományokban fentartani. Az autonómia minél nagyobb kiterjesztését kívánja Bosznia-Hercegovinában. (Helyeslés.)

Sághy Gyula: A felmerülő panaszok alapos megvizsgálását kéri

Bernáth Béla: A magyar érdeket elhanyagolják Boszniában. A szabad sajtó behozatalát is megsürgeti.

Báró Burián István: Ő érti a türelmetlenséget, melylyel Bosznia reformjait sürgetik, de

Hát nincs! Ősrégi templomunk bezárják?
Tessék. Azért él a mi Istenünk
S míg császárod szavára vérezünk,
A vérző ajkak élő hittal mondják,
Hogy nincs még veszve Lengyelország!

»Ki vagy te vakmerő?»

»Hogy ki vagyok?»

Ha történe'meteket forgatod,
Ha kutatod sok vereségeteket,
Családom nevét bizton fölfeled.
Tannenberg mellett német testeken
Az én őszám haladt át győztesen.
Más őszám a Napoleon dzsídása.
Szmolenszknél hullt el győzelmes csatába,
S előbb Jénánál — hallod e nevet? —
Futó német gránátost kergetett.
A nagyapám negyvennyolc tavaszán
Honvédnek állt be Buda piacán
S testvérídet mint egy hős verte széjjel
Dembinszky és Bem apó seregével.
Apám börtönben halt meg. Büne volt,
Hogy a nagy Istenben hinni tudott
És ajkai halálíg azt vallották,

Legkiválóbb újdonságaim karácsonyra:

Nyakkendő.

zsebkendő,

keztyü,

Lukács Aladár

kalap,

esőernyők,

sárcipők

megérkeztek.

Nagyvárad, Fő-utca, az Orsolya-apácák új bérpalotájában.

Távbeszélő 516. sz. ———

kéri, hogy a megszállott tartományok megújítása gyorsaságának mértékét ő állapíthassa meg. Reméli, hogy a jövő költségvetés benyújtásakor több eredménnyel már be fog számolhatni. A mohamedánok kitérés viszonyait már 1900-ban szabályozták. Boszniában erős közvélemény van s ez is biztosítja, hogy könnyebben lehet majd velük dolgozni. Minden panaszt tökéletesen megvizsgáltak. A magyar érdekeket nem hanyagolja el Boszniában s erre vonatkozólag konkrét adatokat kér. A teljes paritást a legszigorúbban betartja. A szabad sajtó dolgában a törvényjavaslat már kész s a jövő év elején valószínűleg meg fogja csinálni.

Gróf Batthyányi Tivadar: Személyes kérdésben szól s elmondja, hogy ő nem a boszniai deputáció információi után indult. Sürgeti a boszniai autonómia megteremtését.

Ezután a bosnyák költségvetést is meg-szavazták.

Az elnök: Fél tizenkét órákor tíz percre felfüggesztette az ülést.

Szünet után.

A zárszámadási albizottság jelentését tárgyalják.

Nagy Emil előadó ismerteti a jelentést.

Az országos albizottság a jelentést általánosságban minden vita nélkül elfogadta.

Következett a részletes tárgyalás. Az országos bizottság a jelentést részleteiben is vita nélkül elfogadta.

Az elnök kérte még, hogy a jövő ülést a szükséghez képest összehívassa s aztán a mai ülést bezárta.

Tisztelettel felkérjük vidéki előfizetőinket, hogy úgy hátralékban levő, valamint a jelen negyedre szóló előfizetéseiket mielőbb beküldeni sziveskedjenek, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne történjék.

Hogy nincs még, nincs még veszve Lengyelország!

És én? én az a megölt nép vagyok,
Mely sirból annyiszor feltámadott.
Én vagyok az égő fajgyűlölet,
A mely átkával örökre követ.
Én hirdetem az Ur ege alatt:
Megölni orvul népet sem szabad!
Én, én kiáltom e süket világba:
Az orgyilkos, ha nép is, gyáva, gyáva!
S ha lázadás ez, s bitó fenyeget,
Hazámért száz halált elszenvedek!
S kigyulladt szemmel százan is harsogják,
Hogy nincs még veszve Lengyelország!

»Bilincset nékik! Föld alá velök!»

Megannyi hősként mennek sorban ők,
Isten szolgálai s apró hiveik,
Lassankint minden börtön megtelik
S kiürülnek a lengyel iskolák.
A tartomány rab s fogoly a diák.
S a helytartó jelenti a felségnek:
Nincs lengyel ima, nincs már lengyel ének.

De hallgal Csöndes, néma éjszakán
Megdobban im a lengyel tartomány.
A föld alól, a mélyből halk sohaj szól:
De szabadíts meg Uram a gonosztól!
Hiába örség. Ügyész is hiába.
A föld szólalt meg s szava nő. Bejárja
Az egykor boldog lengyel téreket.
Mindentűt serkent, ébreszt, fenyeget.
S hol azt hitték, már minden temető,
Ezer visszhang kél, tódul im elő,
S erős hittel az egekig harsogják,
Hogy nincs még veszve Lengyelország!

dr Krüger Aladár.

Karácsonyfa ünnepélyek.

Az isteni Megváltó születésének emlék-ünnepe örömet hoz a szívekbe s meghozza az örömet a gyermekeknek is.

A családokban szerető gondossággal készítik elő a kisdetek örömeire a karácsonyfaakat, amelyeknek gyertyafénye nemcsak a szülők és gyermekek arcát ragyogják be, de a boldogság fényét, melegét viszik a szívekbe.

A jószívű emberbarátok, a jótékony magasztos gyakorlatában nem fukarkodó áldott lelkek gondoskodnak, hogy azoknak a gyermekeknek is meg legyen legalább e szent ünnepen az örömük, akik nélkülözik a szülői szeretet melegét, s akik a sors által sujtattak: az árvák és a kórházak betegeinek.

Ezenkívül az iskolák vezetői is szép karácsonyi ünnepélyeket rendeznek.

A megtartott és még ezután tartandó karácsonyi ünnepélyekről a következő tudósítást adjuk:

Karácsonyi ünnepség az Orsolya intézetben. Tegnap este a karácsony fenséges igazságai egy kedves pásztorjátékban és három gyönyörű előképben nyertek kifejezést azon a fényes sikerű karácsonyi ünnepségen, melyet nagy számú közönség nézett végig az Orsolya intézet imponáns dísztermében.

Olyan nevezetesek már ezek a karácsonyi előadások, hogy boldog, aki meghívót kap s megtelik minden zug az intézet elüljáróival, jóbarátaival, a növendékek szüleivel s hozzátartozóival. És a közönség minden évben azzal a gondolattal távozik erről a karácsonyi előadástól, hogy »ez volt a legszebb.«

Az idén is kiérdemelték az Orsolyák ezt a dicséretet. A tegnapi előadás tárgya egy szép magyar nyelvvel megírt, szárnyaló gondolatokkal és bibliai idézetekkel gazdag pásztorjáték volt, mely erre az alkalomra készült, de az ilyen műveltségű műfajok közt előkelő helyet vívott ki és rávall a költői lelkű pedagógusra a vallásos szellemű nőnevelés buzgó apostolára: Makucz Ernő zárdalelkészre.

Persze szerencsés író, akinek műve ilyen rendezésben ilyen előadásban jelenik meg. Azok a kis lányok olyan nyugodtan, olyan természetesen bájjal beszéltek, mozogtak a színpadon, hogy életet adtak az író gondolatának. Azok a bibliából vett korbü jelmezek, felszerelések — a pásztorbottól az angyalszárnyig — igazi karácsonyi hangulatba ringattak. Visszavarázsozták a nézőt Jézus születésének idejébe, a Messiást váró zsidó nép közé. Kodak Ilona (Mirjam), Racsek Franciska (Sulamit) és Kondermann Ilona (Simon) jó előadásukkal csak fokozták ezt a varázst.

Es azok a pásztorok: Kovács Matild, Csomák Róza, Fejér Ilona, Gólya Ilona, Aumann Margit ott a szabad természetet ábrázoló színpadon a pásztor tűz mellett, az ő pásztorias egyszerűséggel, jóízű humorral előadott beszélgetésükkel oda vitték a hallgatót a régi pásztorélet idilljéhez. Mikor aztán megjelent a háttérben az első előkép (Szakács Dalma, Sztrátsik Erzsébet, Zoltán Karola, Bartha Izabella, Náth Ilona, Szántó Gizella, Jeresutz Lukrécia, Bölönyi Eva, Torda Viola, Kis Rózszi, Jerzsák Mariska, Szabó Ilona, Tapasztó Rózszi, Bölönyi Gizella, Algya Margit, Zobel Bella, Gálffy Klári) és a próféták szólni kezdték a szentírás szavaival a Messiás eljövételéről: akkor cs kugyan ott láttuk magunk előtt a Messiást váró adventi pásztorokat s a háttérben az eget a prófétákkal s angyalokkal.

Hogy a nézők alig győztek betelni a festői elrendezésű kép látásával: azt mondanunk sem kell. Volt taps és éljenzés elég.

Erdekések voltak azután az alvó pásztorok s kitűnő az ébredési jelenet a második előképpel, melyen zenélő, barsonás angyalok (előbbieket és Popovics A., Popovic M., György Emma, Székelyhidi Ilona, Marossy Paula, Toronyay L-nke, Gloszner Jolán, Berecsky Anna, Varga Szidi) hirdetik a Jézus születését.

Mégis legfényesebb volt talán az utolsó előkép »Jézus imádása«, melyen az előbbi képeken szereplőkön kívül Veszelyovszky Ida, Metzner Julia (Szűz Mária), Gotthardi Amália és egy édes kis Jézuska: Kovács Editke szerepelt, aki mennyei bájjal és földi szeretetreméltósággal ábrázolta az isteni gyermeket.

Az előképek a színes reflektoroktól világítva valóban művészi szépek és plasztikusak voltak s dicsérték, nem, magasztalták a zseniális és hangyaszorgalmu rendezőt: mater Leontint.

De zenei művelésben is volt a közönségnek része. Elsőnek persze Kürti István gondokaművész előadását kell említenünk (Mazalik zongorakisérétevel), de méltó társa volt a sikerben S. Bitschofsky M. Gabriella (szerzetesnő), Fels Josefina és Kerekes Anna zongorán és harmónián előadott két zeneszáma is.

Végül teljes elismeréssel kell említenünk a tanítónőképző intézeti énekkarnak, Kürti István zenetanár vezetése alatt előadott énekszámait, melyek mind hozzájárultak a gyönyörű karácsonyi ünnepség fényének emeléséhez.

Az olasz-i római katolikus iskola karácsonya. A nagyváradi-olasz-i római kath. elemi fiúiskola szegény tanulóinak felruházása céljából a karácsonyi szent ünnepek alkalmára Imrik Sándor plébános-igazgató a következő jelmonddal bocsátotta ki a gyűjtő-ívet:

»Bizony mondom nektek, amit egynek ezen legkisebb atyámfiai közül cselekedtetek, nekem cselekedtetek. Mert meztelen voltam és befödöttetek engem.«

Az eredmény igen szép volt, amit bizonyított az a számos megjutalmazott gyermek, kik a ma (szombaton) megtartott ünnepélyen ezen adakozásokból begyűlt összegben vásárolt csizmák és ruhákban része ültek, Imrik Sándor plébános meleg szavakkal emlékezett meg azon jótévedőkről, akik a szegény gyermekeknek a karácsonyi ünnepekre örömet szereztek.

A kegyes adományokból befolyt 383 K 40 fillér. Ezen összegből vétetett 35 pár csizma á 6 K, = 210 K, 24 kabát á 7 K, = 168 K, összesen 378 K. A fennmaradó 5 K 40 fill. mint jutalomdíj lesz az év végén kiosztva.

A kegyes adakozók: Dr Samrecsányi Pál 60, Lopusnyi 2, Winkler József 20, Széchenyi Jenő 8, Andrassy János 10, Karsch 10, Spett Gyula 10, Karácsonyi J. 10, Fetsner Antal 20, Grócz Béla 20, dr Bognár István 20, Palotay László 10, öz. Franta Antalné 1, Makkay 2, Bundala Mihály 20, Wurst József 2, Kis Elekne 2, Halász Gyula 2, dr Lestyán Endre 2, Peszkei Ferenc 2, Isten nevében 2, öz. Tulics Józsefné 2, Isten nevében 2, Hlatky Endre 2, dr Schweiger Ede 2, Csicsay Alajos 2, Papp Anna 10, Bozóky Alajosné 2, Kovács Béláné 2, báró Luzsinszky Lenke 4, Markovits Antalné 4, Sal Ferencné 10, Kapus Tivadarné 2, Harmathy Károlyné 2, Cseprega Miklósné 2, Frischman Adolf 2, Rádl Ödönné 2, Procz Jánosné 2, Ferdényi Olivérné 2, Az imádott Istengyermekeknek 3, dr Molnár Imréné 2, dr Némethy Gyula 2, Cziffra Gerőné 2, Szabó Ferenc 2, Heilinger József 2, Makucz Ernő 2, Korn Margitka 2, Fráter Imréné 2, Rozsly István 2, Fábry József 2, Fröhlich János 2, Geiszberg Emma 2, öz. Des Escherolles Kruspér Sándorné 4, Tanay Béláné 2, Glac Antalné 2, N. N. 2, Jézus nevében 2, öz. Bereczky Gézné 2, öz. Palfalczné 2, Kis Bertalanné 1, Nyiry Györgyné 2, Némethy József 2, Géczy Lajosné 1, Jézus nevében 140, Számborovszky Rezső 1, Pallay Lajosné 3, Vertán Lajosné 2, Szatmáry Sándorné 2, öz. Martinek Mátyásné 1, Fábry Albertné 1, Plander Sámuelné 1, Budó János 1, dr Knecht János 2, Imrik Sándor Z. 10, Beliczay Kata 2, A nagyváradi Mária segélyegylet 10, dr Papp Oskárné 2, Kovács Tutyika 1, öz. Krentz Ferencné 2 korona.

Ezenkívül Szilárdy Ernő 9 sapkát és egy tanuló jutalmazására 5 koronát adományozott. Fogadják a kegyesszívű adományozók a nyil-

vános nyugtázás mellett az igazgatóság hálás köszönetét.

Az Immaculata intézetben az óvodás gyermekek számára rendeztek kedves karácsonyi ünnepélyt a karácsonyfa körül. Utána persze nagy vigágban volt a kedves apró sereg, melynek jó meleg ruhákat szerzett a krisztusi szeretet.

A községi iskolák karácsonyfája. Egy magát megnevezni nem akaró emberbarát 200 koronát juttatott a Tisza Kálmán-téri községi elemi leányiskola tantestületéhez, hogy abból karácsonyfát állítsanak a községi iskolák szegénysorsu tanulóinak. Tegnap délután egymásután vonultak az összes községi iskolák a Tisza Kálmán-téri leányiskola egyik termébe, ahol három karácsonyfa volt felállítva. A karácsonyfák alatt ruhaneműk heverték. Néhány percnyi szemléldés után megkezdődött a kiosztás. Kiosztottak mintegy 200 gyermeknek 40 sapkát, 70 pár kesztyűt, 220 drb. zsebkendőt, 54 kabátot, 54 fejkendőt, 54 pár harisnyát és sok sok cukrot, süteményt, fűgét, narancsot stb. Ott voltak a gyermekek között a tantestület tagjai kívül az iskolászek elnöke Rimler Károly polgármester, Réz Mihály felügyelő-igazgató és dr. Dóri Ferenc. Csaknem két órát töltöttek a gyermekek a gyertyák fényétől megvilágított teremben.

A Szent Karácsony ünnepe alkalmából az árvaházakban, kórházakban szintén lesznek karácsonyfa ünnepélyek.

A nőegylet Erzsébet leányárvaházában holnap, hétfőn délután fél 3 órakor lesz a karácsonyfa-ünnepély, amelyre az érdeklődőket szívesen látják.

A városi árvaházban szintén holnap délután 4 órakor tartják meg az ünnepélyt. A szegény árvák részére sok szép és hasznos dolgot hoztak össze a női választmány tagjai, élükön Des Echerolles Kruspér Sándorné elnök-nővel.

A Gyermekórházban hétfőn délután 5 órakor lesz a Karácsonyfa ünnepély. Az előbbi években itt tartott karácsonyfa ünnepélyek mindég kedves emlékezetében maradnak a jelen-voltaknak.

A honvéhadapród iskolában december 24-én este teljesen házias jelleggel tartják meg a karácsonyi ünnepélyt, amelyen a tanári kar és az intézet azon növendékei lesznek jelen, akik nem mentek ünnepi vakációra

A várad-ujvárosi r. kath. elemi iskolában hétfőn délután 2 órakor téli ruhákat osztanak ki a szegény gyermekek között, a jószívű emberbarátok adományából.

A SZENT-LÁSZLÓ nyomdában legújabb divatu és legcsinosabb névjegyek, valamint a legszebb bálai és esküvői meghívók, ugyszintén mindenféle nyomtatványok jutányos árban készíttetnek a legszebb kivitelben.

A székesegyház és püspöki palota restaurációja.

Irta: Némethy Gyula dr.

Nagyvárad e két monumentális épülete hatalmas változáson ment keresztül 1906. második felében. Nagyvárad finom, uri ízlésű püspöke akaratából s nagy részt az ő költségén* új fényben tündöklék Várad e régi két disze, s mostani alakjában kétségkívül még sokkal inkább megérdemli, hogy a város legnevezetesebb látnivalója gyanánt szerepeljen.

Örömmel írhatjuk, hogy Szmeccsányi Pál püspök e fél éven át tartott restaurációt minden legkisebb részletében figyelemmel kísérte, nemcsak a fő, de az összes pötterveket és költségvetéseket is személyesen átvizsgálván és aláírásával hagyván helyben, úgy hogy az egész restauráció minden tekintetben nemcsak az ő kezdeményezéséből, de felügyelete és ellenőrzése alatt folyván le, az ő személyes alkotása gyanánt tűnik fel.

A restaurációs munkálatokkal a püspökség a pályázók között legelőnyösebb feltételeket kínáló Chladek János kassai vállalkozót bízta meg, ki Ocskó János pallérral együtt a beléje helyezett bizalomnak a legteljesebb mértékben megfelelt, a restaurációnak mind esztétikai, mind gyakorlati részben biztossági követelményeit illetőleg. A püspök a műszaki ellenőrzéssel Nagy Virgil műegyetemi tanárt és építész, a nyiregyházi gyönyörű templom alkotóját bízta meg az uradalomból pedig, főleg a restauráció pénzügyi és felügyeleti részének foganatosításával Eröss Rezső jószágigazgatót és Bardon Ferenc építészeti ellenőrt.

A vállalkozó részéről az építés vezetésével Csányi Károly budapesti építész volt megbízva. Az egész restauráció 1906 június végétől december 20-áig tartott s mindkét épületet illetőleg körülbelül 80,000 koronát vett igénybe.

Hogy a templomon kezdjük a restauráció leírását, először is a templom hatalmas repedéseinek kijavítása volt a főadat. Ismeretes dolog, hogy a templom homlokzata egész magasságában, közepén végig volt repedve, annyira, hogy az emeleten a falnyílás 8 cm. szélességet is mutatott. A másik repedés a templom Káptalansor-felé néző oldalán, a torony mellett futott fel a templom boltozatáig, azután a kórus felett, belül, keresztben átszelte a boltozatot. Természetes dolog, hogy mindkét repedés részint téglával, részint vassal kijavított, úgy hogy annak továbbterjedése el van hátrítva. A másik nagy munka a mellékhajók földelének ujjafedése volt, bádoggal. Érdekes, hogy a tetőről lekerült rézbádóg 7600 koronán kelt el. A harmadik, a legnagyobb munka az óriási templom külső falainak bemázolása volt. A régi, erősen sárga vastag festékréteget teljesen levakarták s a helyett a templom most pompás halavány elefántcsont színű ivoire festést kapott, sötétebb szürkésárga változattal.

* A székesegyház restaurációjának költségeit részben a káptalan viselte.

Ilyen sötétebb (de még mindig nagyon diszkrét) festékekkel mázolták be a jellemzőbb építészeti felületeket s részleteket (az áoszlopokat, párkányokat, falszalagokat.) A szerecsés tapintattal választott diszkrét festés kettős árnyalatával a templom testének tömegességét jórészen eltüntette, s a templom külső képét igen ragyogó, ünnepi és előkelő hatásúvá változtatta. A templom tornyok sisakját, gombját és keresztjét, Győri János, Heller József és Kőszeghy Ferenc aranyozók borították új aranyfénybe. A homlokzat mind három kapukeretének termésköveit a százados festékréteg alól kiszabadították, hogy ezzel is monumentálisabb jellegű legyen a templom külső képe. A homlokzat egyéb terméskő alkatrészei (párkányok, oszlopfejezetek) ellenben ismét festék alá kerültek. A templom falai körül keskeny betonjárdát készítettek.

A templom belső restaurációja a repedések betöltésére, s a megsérült falfestmények kiegészítésére szorított. Az utóbbi munkát Reismann Károly budapesti festőművész végezte el. Ugyancsak ő mosatta le a kápolna elfekedett boltozatát, melynek falfestményei most új fényben ragyognak. A templom udvart Barényi püspökségi kertész ujonnan parkozza.

A püspöki palota restaurációja körülbelül ugyanabból állott, mint a templomé. A palota külső képe talán még többet nyert a festéssel.

Egy kissé modern jellegű az ablakkeresztek és ajtók rendkívül élénk zöld színtónusa, de nem megy el egészen a bizarrságig. A rezidencia ormán pompázó Patachich cimer restaurációja Győri János aranyozó lelkiismeretes munkáját dicséri. A palota mészkőlabazata megtisztítva a festéktől, eredeti anyag színét mutatja. A palota körül 80 cm. széles betonjárda fut.

Leggyökeresebb átalakuláson a kapualja ment keresztül. A rendkívül lapos menyezeten t. i. évek óta repedések mutatkoznak, még pedig a diszterem előcsarnoka alatt lévő boltozaton. Ezt a boltozatot, illetőleg az emeleti falat úgy támasztották alá, hogy a pincétől a kapualja menyezetiig érő hatalmas vasbeton oszlop-párt építettek, a kapualja pillérpárjának belső oldalán, s ezenkívül részarányosság kedvéért még három pár vaskos oszlopot építettek, valamint az oszlopokat összekötő boltíveket is átépítették. A kapualja most nyolc formás jóniai fejezetű oszlopával igen monumentális, művészi hatása, annál inkább, mert az egész építkezés szigorúan alkalmazkodik a palota barokk stílusához. A megrepedt boltozat és a diszterem előcsarnokának talaja között lévő térből a sok, tisztán terhelő téglanyagot kiszedték, a talajt újra burkolták cementmozaikkal. E munkálatokat Bichu János végezte Budapestről. A rezidencia belsejében ezenkívül jelentékeny csatornázási munkálatokat végeztek.

Meg kell emlékeznünk e helyen azon derék vállalkozókról, kik a különféle iparos munkákat elvégezték. A kőfaragó munkálatok Kontrasty Józsefet, a mázólo munkák Topsál

Vizmentes vadász Halina csizmák a legjobb kivitelben.

Eigner Ede és Társa

Kobrak cipők egyedüli raktára!

Szolid kiszolgálás!

kizárólagos cipő áruházában

Nagyvárad, Bémer-tér.

Különlegességek női- férfi- és gyermek cipőkben a legegészségesebb és legjobb kivitelben. Gummi sárcipők- és Csizmák nagy választékban.

1752.

Szabott árak!

Vidéki és helybeli telefon 695

Vilmost, a bádigos dolgok Fey Rezsőt, az asztalos munkák Buzássy Józsefet, mindannyian nagyváradai iparosok, dicsérik. Különben s ezt jónak látjuk a jogtalanul vádaskodókkal szemben kiemelni, a munkásszemélyzet is elenyésző csekély kivétellel nagyváradai illetőségű volt. Azt is jónak látjuk fölemlíteni, hogy a legveszedelmesebb munkát, a keresztek és gombok levételét és föltételét a derék vállalkozó Chladek és társa Ocskó pallér maguknak tartották fenn.

Fát a szegényeknek.

A beállott hideg tél tagyasztó lehelletével legszívesebben keresi fel a szegény emberek viskóját. Besüvit, mint egy rém és a bent lévő félnék, reszketnek. Ezek a szegény emberek kétszeresen érzik a telet.

A külváros rozszant viskóinak lakóit egy rém hir fogta el, az tudniillik, hogy az idén nem kapnak faszegélyt a várostól. E hir leirhatatlan érzéseket idézett elő a fázó szegények között. Megmozdult a didergő ijesztő tábor s valósággal megostromolta a városházát. Egyik sereg fázó ember alig hagyta el a hatalmas épületet, megjelent a másik. Mindenket megvigasztalták, hogy lesz fa, csak legyenek egy kis türelemmel. És a fázó sereg megvigasztalódva távozott. Pedig még akkor nem volt biztos, hogy tényleg lesz-e módjában a városnak faszegélyt nyújtani, mert még nem volt semmi összeg kijelölve e célra.

Tegnap végre megkezdődött a munka, mely bizonyára örömet fog találni minden szegény ember szívében.

Rimler Károly polgármester kérelemmel fordult minden pénzintézethez, továbbá az egyesült László Hunyadi malom részvénytársaságához, továbbá a Kálmán-téle szeszgyár vezetőségéhez, hogy a szegények segélyezésére szánt összegből juttassanak valamit a polgármesterhez, hogy a begyűlt összegben fát vásárolhasson. Ezek a pénzintézetek, gyárak és malmok az előző években mindig adományoztak meglehetősen összeget a szegények segélyezésére és ez indította arra a polgármestert, hogy e jótékonyosságuk gyakorlására az idén is fölkerje őket.

Ezek után magához hívatta a polgármester Kemény Ignác rendőrbiztos és megbizta, hogy a szegények részére fát vásároljon. Kemény rendőrbiztos azonnal elindult e megbízatásnak eleget tenni.

Kemény rendőrbiztos alig hagyta el a városháza épületét, mikor minden sarokról fázó emberek, asszonyok, férfiak, öregek és gyermekek fogták körül a biztos és mindnyájan fát kértek. Kemény alig tudott szóhoz jutni a sok kérőtől. Azok a nyomoruságos emberek, mikor meghallották, hogy Kemény fát megvásárolni az ő számukra, ujjongva törtek ki s a biztos kabátját csókolva hálálkodtak és köszönték meg, hogy ügyükben fáradozik. Aztán eloszlottak.

Kemény rendőrbiztos még a tegnapi nap folyamán vett fát. Ha a polgármester e vételt jóváhagyja, úgy még holnap fog részesülni faszegélyben a szegények egy része.

A város a kiosztandó fát fel fogja vágatni és úgy fogja mázsálva szétküldeni a szegényeknek.

Előfizetési felhívás.

Fel-felhangzik naponta a közönség panasza a tisztességtelen sajtó ellen. Amely beleavatkozik a magánélet szentélyébe. Amelynek művelői tollal irnak, de revolverrel dolgoznak. És a mely ellen kellene már valamit tenni . . . mondják itt is, ott is.

Kellene tenni és még sem történik semmi. Mert a közönség olyan sajtót kap, amilyet érdemel.

Levegőből a sajtó nem él meg, hanem a közönségből. Ha a közönség botrányhajhász revolverlapokat támogat, hát akkor ne tessék panaszkodni a botrányok, a revolverezés miatt.

Uj év kezdetén jó lesz ezzel számot vetni.

Tizenharmadik évfolyamába lép lapunk. Nehéz idők viharait állottuk ki, de a viharok csak megedzettek erőnket, fokozták kitartásunkat, hogy soha egy pillanatra se feledjük a Tiszántúl célját, hivatását. Hivatásunk az, ami a tisztességes sajtóé lehet: erős keresztény magyar társadalmat nevelni s annak kezébe jó ujságot adni. A vallásos, erkölcsös, hazafias magyar ember a mi ideálunk, azt szolgálja tollunk immár tizenkét év óta. Eseményekért küzdünk, a közérdeket szolgáljuk.

A mikor a sajtó kinövései a közönségnek nyakára kezdenek nőni, nem lesz szerénytelenség tőlünk, ha egyszerűen multunkra mutatunk. Ami multunk erős záloga jövőnknek. Mikor tehát az uj év kezdetén a közönség hathatós támogatását kérjük, abban a reményben tesszük, hogy a sajtóra való panaszkodás nem marad üres szó s meglesz az a tanulság belőle, hogy a közönség a maga érdekében is a tisztességes sajtó zászlaja alá áll.

Lapunk előfizetési ára marad a régi:

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre — — — — 16 kor.
Negyedévre — — — — 4 "

Helyben házhoz hordva:

Egész évre — — — — 20 kor.
Negyedévre — — — — 5 "

Vidékre postán szállítva:

Egész évre — — — — 24 kor.
Negyedévre — — — — 6 "

A TISZÁNTÚL
szerkesztősége és kiadóhivatala

UJDONSÁGOK.

* **Személyi hir.** Dr Dudek János budapesti egyetemi tanár, a Religió szerkesztője tegnap este a gyorsvonattal Nagyváradra érkezett s dr Karácsonyi János kanonokhoz szállt. A hirneves egyházi író és apologéta a ká'h. kör mai matinéjén fog előadást tartani.

* **A katolikus lyceum.** A katolikus lyceum mai előadása, mely délelőtt 11 órakor kezdődik a premontrei főgimnázium dísztermében, városszerte fölkelte maga iránt azt az érdeklődést, amelyet ez az előadás méltán megérdemel. Dudek János dr egyetemi tanár előadása a szabad gondolat köréből a lyceum mai előadásán tudományos eseménynek igérezik, mely különösen a mostani időkben, mikor a szabad gondolat álnok cégérje alatt a társadalmat szinte elárasztják mindentéle talmi igazságokkal, szinte hivatott lesz tiszta látást

nyújtani a chaotikus zürzavarban. Dudek előadásának méltó kerete lesz Hoványi Gyula dr megnyitója, a Beleznay Antal vezette férfidalárda éneke és Kürthy István virtuóz gordonkajátéka. Egyébiránt a lyceum előadásának ez a műsora:

1. Megnyitó. Tartja dr Hoványi Gyula.
2. Régi magyar karácsonyi énekek. Előadja Beleznay Antal vezetése alatt a dalárda.
3. A szabad gondolat köréből. Felolvasás, tartja dr Dudek János budapesti egyetemi tanár.
4. Gordonka szóló. Előadja Kürthy István, zongorán kíséri Mazalik József.

* A Szacsvay-szobor felállítása.

Margó Ede szobrász, kit Szacsvay Imre szobrának megalkotásával megbízott a szoborbizottság, elkészült végre a szoborral s azt tegnap el is helyezték talapzatán az Ezredévi-emlékterren. — Az elhelyezés munkáját nagyon sokan nézték tegnap végig. A művész személyesen vezette a munkát. A szobor felállítása után aztán lepellel födték be a szobrot s így marad most már március 15-ig, amikor ünnepélyesen leleplezik.

* A tanítók üdvözlöte.

A külvároson a Balogh-házban levő községi iskolát a városi tanács külön csoportta fejlesztette, amennyiben az ottani 2 osztályt 4 osztályúvá bővítette ki s ez által külön csoportta alakította az ottani iskolát, Bodnár János csoport-igazgató vezetése alatt. Az ujonnan alakult iskolacsoport tanteszülete december hó 20-án gyűlést tartott, a melyen elhatározták, hogy mély tisztelettel üdvözlöik a városi tanácsot, mint az iskolai ügyek lelkes pátronusát. Tegnap ezen határozatot írásban közölték a városi tanácscsal s kérték, hogy az iskolák fejlesztésénél ezen uj iskolacsoportot is a megérdemelt figyelemben részesítse a tanács.

* Műgyetemi segítő egyesület.

A budapesti műgyetemi segítő egyesület köriratot intézett minden város és vármegye törvényhatóságához s köriratban kéri a segítő egyesület a törvényhatóságokat, hogy a szegény sorsu műgyetemi hallgatók megélhetése megkönnyítése végett némi segélyben részesítsék a segítő egyesületet. Az egyesület most több alapítványos helyet akar rendszeresíteni azért és különösen erre hívja fel a törvényhatóságok jószívűségét.

* Fedák nem játszik.

Pozsonyból írják: Andorfi Péter, a Városi Színház igazgatója felkérte Fedák Sárít, hogy az ünnepek alatt három estén át lépjen fel vendégként színpadukon. Hosszabb levelében hivatkozott arra is, hogy a művész pályáját Pozsonyban kezdte meg s igen szép volna, ha a közbejött sajnálatos incidensekért ennek a városnak közönsége részéről kapná meg első sorban az elégtételt. Fedák azonban nem megy, amiről a következő táviratban értesítette Andorfit:

»Mély hálával köszönöm a közönség és az igazgató ur szives hívását, de elfogadnom lehetetlen, mert a színpadtól visszavonultam.

Fedák Sári.

* **Közigazgatási bejárás.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 1906. évi december hó 17-én 86650. sz. a. kelt rendeletével s a m. kir. államvasutak Nagyvárad velencei állomásának VIII-ik vágányából kiágazólag tervezett iparvágányok közigazgatási bejárása elrendeltetvén, annak megtartására határidőül 1906. évi december hó 28-ik napjának délutáni 1 órája, összejövetel helyéül pedig a m. kir. államvasutak várad-velencei állomása tűzetett ki. Miről a város közönségét azzal értesitem, hogy a földmivélsügyi m. kir. miniszter 1896. évi július hó 5-én 46181. sz. a. kibocsátott

rendelete értelmében az iparvágány létesítése elleni észrevételeiket és kifogásaikat a kitűzött tárgyalás alkalmával előterjeszhetik. Nagyvárad, 1906. évi december hó 21. Főispán távollétében: **Bordé Ferenc**, főjegyző.

* **Jutalék Nagyváradnak.** Az áll. italmérési jövedék tiszta jövedelmi többletéből Nagyváradot évenként megillető jutalék jár. A p. ú. miniszter értesíti Nagyvárad városát, hogy az 1907. évtől kezdve Nagyvárad városát 22535 kor. 66 fillér jutalék illeti meg.

* **Névváltoztatások.** *Weinberger* Emil és *Miksa* nagyvárad lakosok vezetéknévüket *Vidor*-ra; *Schwarz* Mihály nagyvárad lakos pedig vezetéknévét *Fekete*-ra változtatták.

* **A második felebbezés.** Tegnap beérkezett az iktató hivatalba a második felebbezés a tisztviselők fizetésrendezése ügyében. Az első *Papoczy* Ferenc főpénztárnok adta be. Most pedig *Bugye* Mátyás városi utmester felebbez. Sérelmesnek találja, hogy a tervezetben vele egy fizetési osztályban volt irnokokat külön osztályba, magasabb díjazással vették fel, míg ő megmaradt a tervezet szerinti 1300 korona fizetés és 400 kor. lakbérrel. A felebbezésében azt állítja, hogy már az előző tárgyaláson, Löwenstein Zsigmond indítványára 500 koronára emelték fel a lakbérét, azonban a tervezetbe ezt nem iktatták be. Kéri, hogy az irnokokéhoz hasonlóan fizetését 1400 koronára és lakbérét 500 koronára emelje fel a miniszter.

* **A hét humora.**

A bihari karácsony.

Tisza István megjelent tehát hívei körében, a kik most is várják, hogy megszülessék nekik a Messias.

Várják: hol állítja föl nekik újra a geszti apostol a karácsonyfát, alatta a drága ajándékkal: a husos fazekakkal.

De Jézuska egyelőre aranydió helyett csak — fűgét mutat nekik . . .

Későn.

Tisza István: Kár, hogy a legjobb gondolat mindég későn jut az ember eszébe!

—: És mi lett volna az a gondolat, kegyelmes uram?

Tisza István: Magyarországot bele kellett volna olvasztanom — Biharvármegyébe.

Váratlan segítség.

Kocsis: Elvitte a végrehajtó a szürkéket is. Mit fogjak most be?

Báró: Fogd be a — szádat!

Tisza redivivus.

— Ugy látszik, Tisza István hizásnak indult.
— Miért?
— Nagyváradról azt jelentik, hogy nem fér a bőrébe,

Természeti csoda.

— Micsoda természeti csoda történt megint ezen a héten!
— Ime: Biharban télvíz idején megint virágozni próbál a Tiszavirág . . .

Biztatás.

— Hallatlan! Ez az Ujházi megint azt mondta nekem, hogy marha.
— S te talán aggódsz e miatt? Hisz most sztrájk van a vágóhidon!

Kakas Márton.

* **Karácsonyi ékszerek és órák kedvező bevásárlás folytán olcsó alkalmi árban kaphatók az előnyösen ismert Szilágyi Géza és társánál fő-utca Or-**

solya Zárda épületében Sebő Imre papír üzletével szemben.

A nagyvárad mezőgazdasági kiállításon nagy diszoklevéllel kitüntetve.

„Hungária“ Galván Művek

Fémáru gyártelep: Minta raktár:
Kossuth Lajos-u. Bémer-tér.

DÉNES BÉLA
NAGYVÁRAD.

Ajánlja saját gyártmányu china-
ezüst evőeszközöket, disztárgyait
és használati cikkeket gyári áron.

Evőeszközök, alpaca alappal, 12 darab
evő kés, villa vagy kanál 20 korona.
Kopásért a legmesszebb menő jótállást
vállal. *Karácsonyi és újévi ajándékok*
4 koronától feljebb!

A nagy közönséget tisztelettel meghívom
dusan felszerelt modern minta raktárom
szíves megtekintésére minden vétel-
kényszer nélkül. — Nagy képes árjegy-
zékem kívánatra ingyen és bérmentve.

* **A Veres kereszthez.** Kádár János Nagyvárad és Biharmegye legrégebbi fűszer, csemege, ásványvíz, bor és vadás kereskedése Bémer-tér Nagyváradon. Tisztelettel meghívom a nagyérdemű közönséget pazar fényű kiállított karácsonyi vásáromnak megtekintésére, melyen a dushalmaz karácsonyi fákos kívül minden kigondolható ajándék tárgyak állanak a becses vevőim rendelkezésére és ezuton felhívom a nagyérdemű közönség szíves figyelmét ujonnan berendezett **gőzkávépörkölődmre**, mely olyan előnyös, bir, hogy mindég folytonosan friss kávéval látja el a fogyasztó közönséget, ugyszintén ritka finom aromájú nyerskávé, valamint kínai, orosz és japán teám, valódi angol rumom nem a nagy hangon híresztelt behozatali társaságok kezeiből vannak véve, hanem egyenesen a termelőktől szerzem be Fiumén, Hamburgon és Trieszten át és ezen előnyös bevásárlás folytán oly kellemes helyzetben vagyok, hogy a nyers és pörkölt kávékat valamint a többi fűszer áruimat is elsőkézből adhatom és pedig igen előnyös árban a fogyasztó-közönségnek. Állandóan fűszer, tisztított **dióbél** és **darált mák** kapható. Szíves látogatást kérve. **Kádár János** fűszer-, csemege kereskedő és kávé nagy raktáros Nagyváradon.

Kávé, tea és rumszükségletét legjobban a FIUMEI KÁVÉBEHOZATALI TÁRSASÁG fióküzletében, Fő-utcaán szerezhetheti be, miután oda az áru egyenesen a termelő országokból érkezik. Kitűnő zamatu pörkölt kávé folytonosan frissen kapható. Telefon 637.

* **A Divat Szalon XX. évfolyamát járja.** Mialatt az asszony-szabadító, asszony-boldogító apostolok szószékéről hirdetik a felszabadulás, a boldogulás ígét, a mi egyetlen magyar asszony-újságunk csendes munkálkodással, dobzó és trombitaharsogás nélkül körülbelül célhoz is ért: felszabadította az asszonyainkat s megnyitotta előttük a boldogulás útját Felszabadította őket a tudatlanság, a téltenség járma alól s megismertetvén őket a munkával és a kötelességekkel, utat nyitott nekik az egyetlen igaz boldogulás felé. Azok, akik e derék komolyirányu női lap sorait husz év óta olvasgatják, nem lettek tudósok, ügyvédek, szónokok, nem lettek még csak választó és választható polgárok sem, hanem asszonyok lettek a szó ama nemes, hasznos, áldott értelmében, a milyennek a magyar asszonyt, a férfi feleségét Szabóné Nogáll Janka, a Divat Szalon munkás szerkesztője képzeli. A divatlap csábító és kedvelt jellegéje alatt komoly, szentcélu tanítások jutottak el a magyar uri házak asszony-szobáiba és elvégezték becsülettel az asszony-szabadítás és asszonyboldogítás munkáját. Ezért meg kell becsül-

nünk a Divat Szalont, a derék asszony-újságot mely a mi megbecsülésünket busásan viszonozza is. Szébb, diszesebb, tartalmasabb s főképen nemesebb irányu lapja nincsen az asszonyvilágnak, jobb tanácsadója, vagy hűségesebb támogatója sehol. Ebben a lapban mindent megtalálhatunk, a mire a dolgos, szorgalmas, tudnivágyó nőnek szüksége van, mindent, még a takarékoság példáját is, mert hiszen ebben is előljár s az ingyen-mellékletekkel, gyermeklappal, szabásivekkel bőven ellátott fényes kiállítású és dustartalmu lapot a lehető legolcsóbban adja. 1/4-évre 3 koronáért. A Divat Szalon kiadóhivatala, mely Budapesten, IV., Eskü-ut 5. sz. alatt van, mindenkinek ingyenes bérmentve küld mutatványszámot, ki e végett hozzá fordul.

x Nem hagyhatjuk dicsérő szó nélkül, azt az ügyes lebonyolítást, a mit

Háasz Manó (Zöldfa utca) kézmű és divatáru üzletében tapasztaltunk, hol oly óriási vevő kör mellett, mindenki a legfinomabban lesz kiszolgálva, s csodálkozunk kell, hogy most midőn minden cikk ára emelkedik, ő nála meglepő olcsók az árak; úgy látszik, ez szinte az ügyes bevásárlás eredménye.

IRODALOM.

A kultur—krajcár.

A két év előtt alakult Országos irodalmi és közművelődési szövetség életrevaló tervvel állott elő, melynek hasznát a vidék kultur élete fogja érezni. A tervezet szerint a színházjegyek után — a 60 krajcáros jegyek-től kezdve — 1 krajcárt (illetve 2 fillért) fognak szedni s ebből valósítják meg a következőket.

A szövetség minden évben három *kettőezer koronás pályadíjat* tűz ki magyar tárgyú daljáték, illetve vígjáték vagy drámai műfajú darabra, melynek bemutató előadása minden évben más vidéki színházban folyik le. Két-ezer koronás utazási ösztöndíjat ad minden évben egy színházi rendezőnek és külön egy vidéki író vagy hírlapírónak.

A fent jelzett pályadíjnyertes darabokat, valamint a dicséretet nyert műveket *ingyenesen* kapják meg mindazon színházak, amelyek behozzák a szövetség nagyfontosságú kulturális és magyarosító munkásságának támogatására szolgáló *kulturkrajcár* intézményét, minden 1 korona 20 fillértől kezdődő jegynél 2 fillérral felemelvén a jegyek árát.

Az így befolyt összegek mindenkor a külön-külön létesítendő s megfelelőleg elnevezett alapok jövedelmeként kezeltenek.

A pályaműveket a szövetség részéről választott 10 tag és a mozgalomhoz csatlakozott szinügyi választmányok küldötteiből, a szinigazgatókból, a Vidéki Hírlapírók Országos Szövetsége és a Vidéki Hírlapírók Szakszervezetének küldötteiből álló bizottság bírálja felül. Ugyanezen bizottság intézkedik az utazási ösztöndíjak kiadása tárgyában is.

Az intézményt 1907. évi január hó 1-ével óhajta életbe léptetni a szövetség, ugyanezen évben tüzvén ki a pályadíjakat is.

EGYESÜLETEK.

Keresztény szervezkedés. A *galgóczi* katolikus legényegylet, a *nagykátai* keresztény szociális egylet és a *jánosházai* katolikus kör alapszabályait a belügyminiszter láttaozta.

A Népművelési Egylet gyűlése. A Biharvármegyei Népművelési Egylet f. évi december hó 24-én hétfőn déltán 4 órakor hivatalos helyiségében (Nagypiac-tér közs. polg. fiu iskola) választmányi gyűlést tart.

SZÍNHÁZ.

A hét műsora.

Vasárnap: d. u. Gróf Hamlet, este Szép Ilonka.

A vasárnapi előadások. Holnap vasárnap délután gróf Hamlet, a nagy sikert aratott francia vígjáték szerepel a Szigligeti színház műsorán, míg este Szép Ilonkát, a bájos magyar történelmi operettet játsszák, a címszerepben Haraszi Micivel, Mátyás király szerepét ismét Károlyi Leona énekli.

A Szigligeti színház karácsonya. A Szigligeti-színházban hétfőn, karácsony előestéjén nem lesz előadás, de hétfőn délután a Csókon szerzett völegényt elevenítik fel Károlyi Leona föllépésével. Karácsony első délutánján az Ingyenélők, este pedig a Vig özvegy, Lehár gyönyörű operettje kerül színre, míg szerdán délután a Leánykát, este pedig a Fecskefészket játsszák Kornai Bertával.

TÁVIRATOK.

Beck báró a királynál.

Budapest, dec. 22. (Saját tud. táv.) Bécsből jelentik: A király ma Schönbrunnban magánkihallgatáson fogadta Beck báró osztrák miniszterelnököt, aki az urakháza tegnapi üléséről referált az uralkodónak.

Az osztrák postások passzivitása.

Bécs, december 22. (Saját tud. táv.) A császárváros postahivatalaihan ma már mindenütt a passzív rezisztencia mellett foglalnak állást a hivatalnokok. A közönség nem igen veszi észre, mert hisz éppugy veszik föl az ajánlott levelet és a pénzt és adnak róla bevételt, mint eddig. De a hivatali eljárásban annyi kalamitás keletkezik ebből, hogy a helyzetet főleg most karácsony előtt nagyon komolyan fontolóra kell venni.

Budapest, dec. 22. (Saját tud. táv.) Bécsből jelentik: A passzív rezisztencia ma itt sokkal érezhetőbbé vált, mint tegnap. Míg tegnap a levelek kézbesítése az első kerületben aránylag jól ment és csak csekély késések fordultak elő, ma szaporodnak az olyan esetek, amikor a küldeményeket csak jelentékeny késésekkel kézbesíthetik. Többek közt a déli vasuton, az éjszakai és éjszaknyugati vasuton a kocsiposta is kimaradt.

SPORT.

A városligeti korcsolya-pálya megnyitása.

Kedvező idő esetén ma vasárnap fog megnyitni a városligeti korcsolyapálya. A korcsolya idényre a következőket bocsájtoja közhírré a rendezőség a közönség tájékoztatására:

1. Idény bérletjegy ára 5 korona.
2. Idény bérletjegy ára elemi és közép iskolai tanulók részére 2 kor. 50 fill.
3. Napi korcsolyázási jegy egyszeri bemenetelre 40 fill.
4. Napi korcsolyázási jegy egyszeri bemenetelre az elemi és középiskolai tanulók részére 20 fill.

5. Napi belépti jegy egész napra szóló érvénytel kísérőknek 20 fill.

6. Unnepélyek alkalmával, vagy zenés délutánokra az egységárak 50 százalékkal emelhetnek, idényjegy tulajdonosok ily alkalmakkor külön 40 fillért tartoznak fizetni. Eltekintve a tanulók részére megállapított bérleti és napi belépődíjaktól, melyek ily alkalommal sem emelhetők fel.

Idényjegyek kaphatók: Dajka Endre egyleti pénztárnoknál, Lichtmann Béla főreáliskolai tornatanárnál, Löbermayer Gyula tanítóképezdei tanárnál, Sebő Imre, Sonnenfeld Adolf, ifj. Kohn Sámuel és Gráf és Dénes kereskedők üzleteiben.

Igazságszolgáltatás.

A Zeysig-botrány. A nemzeti ellentállás idején azzal akarták diszkreditálni az akkori ellenzéket, hogy az annak idején megjelent Zeysig-féle röpirat szerzőségét fogták rá, azt állítva, hogy a hirhedt röpiratot a koalíció íratta. Több cikkben Az Újság a kiváló publicistát, Weisz Julián szerkesztőt egyenesen meg is nevezte mint a brosurá íróját. Mikor Weisz Julián hiába tiltakozott a gyanúsítás ellen és látta, hogy tovább is meghurcolják, a nevezett lap ellen sajtópört indított. A cikkért a lap felelős szerkesztője, dr. Agai Béla állt törvény elé, akit a törvényszék vádtanácsa, dr. Langer bíró elnöklése mellett, ma vád alá helyezett 18 rendbeli rágalmasz miatt. Öt cikkben nem talált a bíróság sértő tartalmat. A pört esküdtsek fogja tárgyalni.

NYILTTÉR.

Özv. Dr. Deákné

Fog műtermében

Lakik: Nagyvárad Szilágyi-Dezső u. 18.

A legjobb amerikai porcellánból készít

fogakat,

végez minden e szakmába vágó műveletet.

KÖZGAZDASÁG.

Értéktőzsde.

Budapest, december 22.

Osztrák hitelrészvény	— — —	678.—
Magyar hitelrészvény	— — —	796.—
Leszámitoló bank	— — —	506.—
Rimamurányi	— — —	525.—
Osztrák-m. állam vasutirészvény	— — —	670.—
Közuti vasut	— — —	594.—

A gabonatőzsde határídeje.

Budapest, december 22.

Buza április	— — —	14.88	—	14.45
Rozs április	— — —	13.30	—	13.32
Tengeri ápt. 1907	— — —	10.32	—	10.34
Repeze aug.-ra	— — —	26.80	—	27.—
Zab ápr.-ra	— — —	15.00	—	92.78

Hivatalos árfolyamok.

budapesti áru- és értéktőzsde 1906 dec 22-én.

Magyar aranyjárdék 4%	— — —	116.40
Magyar koronajárdék 4%	— — —	95.95
Magyar keleti vasuti államkötvény 4%	— — —	84.47
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	— — —	95.25
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény 96	— — —	204.50
Magyar gyermekjegy-kölcsön	— — —	153.—
Tisza zab. és szegedi sorsjegy-kölcsön	— — —	90.—
Osztrák járdék papírban	— — —	100.10
Osztrák járdék ezüstben	— — —	117.—
Osztrák korona járdék	— — —	99.—
Osztrák járdék aranyban	— — —	157.50
1880. oszt. államsorsjegyek	— — —	17.60
Osztrák magyar bankrészvény	— — —	—

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

SINGER
varrógépek

a legnashnosabb

karácsonyi ajándékok.

Singer Co. Varrógép Részv.-Társaság.

Nagyvárad: Zöldfa-utca 33.

Belépési felhívás.

A „Polgári takaré- és segély-szövetkezet”
1907. január 1-én nyitja meg
12-ik évtársulatát.

A szövetkezet kizárólag azon célnak szolgál, hogy kötelező heti befizetések által, apró tőkék gyűjtésével fejlessze s ápolja a takarékosági szellemet, lehetővé teszi, hogy kisebb összegek is gyümölcsöző tőkévé nőhessenek s így mindazoknak, kik keresetüknek csak kis részét tudják félre tenni, szövetkezetünk valóságos gyűjtőpénztára.

A kötelező heti befizetés minden jegyzett üzletrész után 20 fillér, mely 3 évig, vagyis 156 héten át fizetendő, mely idő lejártá után az összegyűjtött tőke osztalékkal együtt kiadatik.

Tagok felvétele s az új törzsbetéli könyvecskék kiadása mai naptól kezdve d. e. 9-12-ig, d. u. 3-5 óráig a szövetkezet hivatalos helyiségében (Kossuth Lajos-utca 4. sz.) eszközöltetik.

Nagyvárad, 1906. november 6.

Az igazgatóság.

A 12-ik évtársulat befizetési napja:

Hétfőn délután 3-5-ig,
Csütörtök délután 3-5-ig.

A Nagyváradi Hitelbank takarék és segélyszövetkezet 1907 január 1-én nyitja meg

V-ik évtársulát

Beiratkozni már most lehet a szövetkezet helyiségében.

Kossuth Lajos-utca 10. szám.

Meghívás.

Az alakítandó »Magyar Bank« t. részvényjegyzőit tisztelettel fölkérjük, hogy 1906. évi december 30-án

(vasárnap) délelőtt 11 órakor a »Zöldfa« szálloda kis termében tartandó

alakuló közgyűlésen

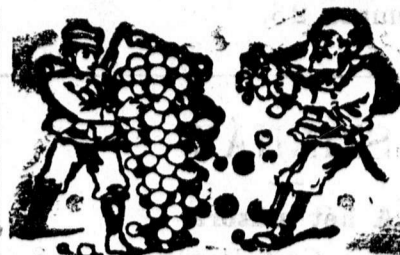
megjelenni sziveskedjenek.

A közgyűlés tárgysorozata:

1. Az alaptőke biztosításának megállapítása.
2. Az alapszabályok megállapítása.
3. A társaság megalapításának elhatározása.
4. Az igazgatóság kinevezésének bejelentése és a felügyelő bizottság megválasztása.
5. Az alapítók részére a felmentvény megadása.

Kelt Nagyváradon, 1906 évi december hó 12-én.

Az alapítók.

Szőlőoltványok.

Valamint elmúlt években a K. küllömenti **ELSU SZŐLŐOLTVÁNYI TELEP** tulajdonos: Caspari Frigyes Medgyes 33. Nagyküllömetgye volt az egyedüli az egész országban, mely vevőinek minden tekintetben kifogástalan minőségű, egészséges-fajazonos és teljesen fajtiszta szőlőoltványokat szállított, úgy a jövőben is egyedül a fenti szőlőtelepen kaphatók: a legjobb minőségű, a legkülönbözőbb fajú és alanyu bor, csemege-bor és különleges csemege szőlőoltványok, melyek elültetése által a szőlőbirtokosok bámulatos eredményeket érnek el. Vánatra, képes árjegyzék számoslimerő levéllel, ingyen és bérmentve.

AMERIKAI ÁRUHÁZ

kézmű és divatáruháza Nagyvárad, Olaszi, Fő-u. Bazar épület.

A nagy karácsonyi és újévi vásár megkezdődött, külön lettek beszerezve e célra megfelelő ajándék tárgyak, melyek mind

meglepő olcsó árban lesznek eladva.

Kérem tehát e dolgoknak megtekintését.

Az amerikai áruház olcsó árai utólérhetetlenek.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 3. szám

Művek

folyóiratok, hírlapok, vonalzatok, gazdasági nyomtatványok, egyházi, községi és egyéb hivatalos nyomtatványok, körlevelek, levélborítékok.

Elvállal és készít:

izléses kivitelben mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfejek,

számlák, falragaszok, bál meghívók, táncrendek, étlapok, naptárak, palackfeliratok, névjegyek, gyászlapok stb. a nyomdai szakba vágó nyomtatványok készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

Új varroda és szabász-terem.

Tisztelettel értesitem a n. é. hölgyközönséget, hogy üzletemet egy, a mai kor igényeinek teljesen megfelelő gyermek- és női ruha, valamint mindennemű férfi, női és gyermek fehérnemű varrodával és szabászteremmel bővítettem ki úgy, hogy aki *Alkalmi Áruházamban* igen jutányos árért vásárolt szövet, schifon, vászon, flanel, barchet vagy bármily árucikket, gyorsan, izlésesen és *eddig még nem létezett* olcsó árban készítettem el. Az általam elvállalt darabokért felelőséget vállalok.

Miután ezen vállalatomat nem anyagi érdekből, hanem csupán a tisztelt vevőim kénvelmére és kívánságára rendeztem be, kérem próba rendeléseikkel állításom valóságáról meggyőződni.

B. pártfogást kérve, vagyok kitűnő tisztelettel, az Alkalmi Áruház tulajdonosa

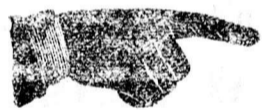
SZÉKELY JENŐ

Fő-utca, Rimanóczy-palota. Fröhlich-féle hentesüzlet mellett.

Helyi és vidéki telefon 633. szám.

„Első nagyvárad cipő és csizmagyár,” Moskovits Farkas és Társa ajánlja

elsőrendű kézimunka

cipő és csizma

készítményeit.

Nagyvárad, Kossuth-u. 5. szám
(volt rendőrségi épület.)

ROSENBERG IZSO

impregnált cementfedélcserép gyára,
Nagyvárad.

Ajánlja kitűnően bevált cementfedélcserép gyártmányait.

Évi gyártási képesség 1.000.000 darab.

Piros, fekete és cementszürke színben! Legmesszebb menő szavatosság!

Hófúvásnak és esőnek ellenálló anyag.

Telefon 67. szám.

Jutányos árak!

Telefon 67. szám.

Pénz!

Olasó tőketörlesztéses kölcsonöket

10-75

évre folyósít, ugyszintén régi drágább kamatu kölcsonöket kicserél (convertál) a lehető legrövidebb idő alatt

Házak, szölök, földbirtokok

örök árban való **adás-vételét** vagy **bérletét** a legsikeresebb eredményre közvetíti.

Földbirtokok parcellázását

saját költségére elvállalja és finanszírozza

Faludi Ignác,
volt takarékpénztári titkár
bankbizományi és hitelfogalmi irodája.
Nagyvárad, M sz.
Telefon szám 424.

Vendéglő átadás.

Van szerencsém a nagyéremű közönség szives tudomására hozni, hogy vendéglőmet **Schenker János** urnak haszonbérbe kiadtam, ahol is a mai kor kívánalmainak megfelelő, villany világítással felszerelt ujonnan épült két szobából álló tél borivóhelyiség áll a tisztelt vendégeknek befogadására.

Nagyváradon, 1906. novemb. 18.

Karger Sándor,
tulajdonos.

Vendéglő átvétel.

Van szerencsém a nagyéremű közönség szives tudomására hozni, hogy a **Karger Sándor** ur tulajdonát képező vendéglői üzletet haszonbérbe kivettem s tekintettel arra, hogy ezen iparágban már több évtizede keresztül működtem az igentisztelt közönség meglegedésére, egyedüli főcélom ezután is az leendő, hogy egyedül a tulajdonos urtól beszerzett déoldali fekvésű szőlőben termelt s a legjobb minőségű szőlőből szűrött tisztán lezelt borok, valamint magyaros házi konyhából kikerült s a legszolidabb árban számított hideg és meleg ételek kiszolgálásával az igen tisztelt vendégeknek nagybecsű bizalmát kiérdemeljem.

Szives pártfogást kér

Nagyváradon, 1906. novemb. 18.

Schenker János,
vendéglős.

Egy-két jó családból való,
2-3 középiskolát végzett fiu
fizetéssel felvétetik

tanulónak

a Szent László nyomdában.

HIRDETESEK

jutányos árban

felvétetnek a

„TISZÁNTÚL”

kiadóhivatalában.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Értesíti a n. érd. **izzólámpa körtéket** tart raktáron 3 legfeljebb 3-4 watt fogyasztással gyertyánként, melyek legolcsóbb áron kaphatók. **A sima izzólámpa ára darabonként 72 fillér**, homályos (matt), színes fényképsz-lámpák és mindennemű izzólámpa különlegességek ugyancsak kartell áron kerülnek eladásra. Ugyancsak kaphatók **nerst-lámpák** és **osmium-lámpák** gyertyánként 1-5 watt fogyasztással.

Csillárok, és villamosmotorok eredeti gyári árak mellett

kaphatók. A villamos mű igazgatósága eivállalja

villamosvilágítási

erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, lámpák kezelését, hozzávao szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb ár mellett,

Nagyobb megrendeléseknél megfelelő engedmény. Költségvetés ingyen.

Szab. „RAPID” Gyorsfűtő készülék

értékesítő vállalat

Nagyvárad, Pável-utca 6. szám.

TELEFON 352.

TELEFON 352.

Van szerencsénk a mélyen tisztelt közönséget értesíteni, hogy megrendeléseket a szab.

„RAPID” gyorsfűtőkészülékre

már elfogadunk és azon helyzetben vagyunk, hogy azokat a leggyorsabban szállíthatjuk.

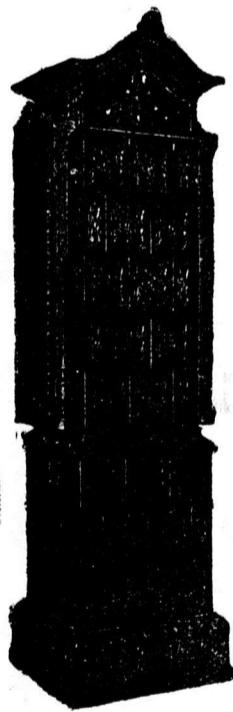
Szabadalmunk alkalmazása által a cserépkályha **gyorsfűtővé** alakul át és a következő előnyökkel bír:

1. A cserépkályha a tüzelőanyag meggyújtása után azonnal fűt; e hőfejlesztés szabályozható, egy szoba alig 10-15 perc alatt kifűthető
2. A „Rapid”-dal való fűtés 50-60 százalék tüzelőanyag megtakarítást eredményez.
3. A „Rapid” kályhával való fűtés egészséges, mert a levegőt nem pörköli, mint például az izzó vaskályha.
4. A „Rapid” készülék minden már meglévő kályhán is könnyen alkalmazható.
5. A „Rapid” külsőleg szép és tetszetős s bármely cserépkályhának díszére válik.
6. A „Rapid” készülék a cserépkályháról tetszés szerint levehető és ismét visszahelyezhető.
7. A „Rapid” beszerzése nem drága, a beszerzési költségek már egy fűtési idény alatt megtérülnek a fűtőanyag megtakarítás által
8. A cserépkályha a Rapiddal való felszerelés dacára eddigi összes jó tulajdonságait megtartja (a meleget bosszan tartja.)
9. A „Rapid” berendezés javításra nem szorul, mert tűz közvetlen nem éri.
10. A „Rapid” meleg iránti érzékenysége meglepő: már egy iv papir elégetése a „Rapid” elületen érezhető meleget áraszt.

Olasó árak nagyság és minőség szerint. A „Rapid”-ot bármelyik kályhás beállítja, mert célra mintával láttatik el.

Tisztelettel:

Szab. „Rapid” gyorsfűtőkészülék
értékesítő vállalat.

Tisztességes kiszolgálás mellett ajánlunk

részletre

kizárólag jobb minőségű ruházati cikkeket

Tisztelettel

KLEIN GÉZA és ÖDÖN

ruhadaráló és divatruházása Nagyvárad, Fő-utca, a Széchényivel szemben.

Női, leány, és gyermek-felöltöket, valamint férfi és fiú téli kabátokat és ruhákat készen vagy méret után. Nagválasztók mindenemű stűm, ruha, pongyola és blouz-szövetekben, ugyszintén filom fekete és világos divatelmékben. Legnagyobb raktár pamut és cérna-vásznakban, kitűnő kanavász. Raktáron tartunk teljes menyasszonyi kelengyákat minden árban, ugyszintén férfi-, gyermek fehérneműt, valamint harisnyákat. — Összes szoba-berendezési cikkek kaphatók, ugymint: ágygarnitúrák, függönyök, paplanok, matrácok stb.

Szőrme áruk, barkettek és trikot alsó szoknyák.

Gyászruhák megrendelhetők, 6 óra alatt elkészíttetnek.

Olcsó árak!

Tessék meggyőződni!

Olcsó árak!

Értesítés.

A Leszámitoló és Jelzálogbank részvénytársaság igazgatósága részvényeseinek 1906 november 25-én megtartott közgyűlésén hozott határozata értelmében a társaság részvénytőkéjét 500000 koronával

m á s f é l m i l l i ó,

azaz egymillió ötszázezer koronára felemeli a következő módokat mellett:

1. Kibocsátanak 2500 darab új részvényt 200 korona névértékkel.

2. Minden új részvényért a részvénytőkére 200 korona, a tartaléktőkére 100 korona, összesen tehát 300 korona fizetendő: azonfelül a részvény kiállítása és illeték fejében 3 korona.

3. A részvények értékében 50%, azaz százötven korona fizetendő, míg a másik 50%, azaz százötven korona, valamint a 3 korona kiállítási díj legkésőbb 1906 december 31-ig. Ezen időpontig a befizetett összegek után 50 százalékos kamatot térül vissza, míg ellenben a késedelmes fizetők 1907 január 1-től számított 6 százalékos kamatot tartoznak fizetni.

4. A részvényesek az új részvényre elővételi joggal bírnak s pedig aképpen, hogy két darab régi részvényre egy új részvény jegyezhető.

5. Az új részvények a régiakkal mindenben egyenlők s már az 1907. üzletév jövedelmében részesednek.

6. A részvényesek elővételi jogukat részvényeik bemutatásával 1906. évi december 15. napjáig bezárólag gyakorolhatják, míg a részvényjegyzés zárhatárideje 1906. december 20-ik napja.

Nagyvárad, 1906. november 25.

Leszámitoló és Jelzálogbank részvénytársaság
igazgatósága.

Új fűszer-üzlet!

Van szerencsém az igen tisztelt vevőközönség szives tudomására hozni, hogy Kálvária-utca 6. szám alatt a mai kor igényeinek megfelelő fűszer és vegyes-áru üzletet nyitottam, és azt teljesen friss és a legjobb minőségű áruval rendeztem be, miért is az igen tisztelt vevőközönség szives pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel

Nemes Lajos.

Az 1906 évi december hó 1-én esedékes

4%-os magyar koronajáradék és 4%-os magyar jelzálog sorsjegyek szelvényeit

már november 20-tól kezdve

minden levonás nélkül pénztárunknál beváltjuk.

Nagyvárad takarékpénztár.

Párizsi világkiállítás 1900 Grand Prix 1896 milleniumi kiállítás
állami nagy arany érem, Hers Concors

Telefon: 280. sz.

Alapítva: 1854.

Első Magyar Részvény-serfözde K Ö B Á N Y A.

Főraktár Nagyvárad és Biharvár-
megye területére saját házukban Nagypiacz-tér 3. Salamon Benedek czégnél.

Hordókba és palaczkokba fejte forgalomba hozzuk összes gyártmányainkat, u. m.: **ászok, király, kiviteli és dupla márcziusi, bajor és udvari sör**, melyek nemcsak az ország, de a külföld híres gyártmányait és minőségileg jóval felülmulják. Főraktárunk a palaczk-osztályra különös gondot fordít s azt a legujabb, legtökéletesebb üvegmosó, lefejítő stb. gépekkel felszerelte.

Különösen felhívjuk a szives érdeklődők figyelmét a **legkiválóbb orvosok** által ajánlott

Dupla Góliát Maláta Gyógysörre,

melyet eredeti gyári töltésben aranykeresztes czimkével ellátott különleges palaczkokban hozunk forgalomba. Ezen gyógyszer nemcsak mint a

legjobb étvágyfokozó asztali ital

ajánlatos, hanem ugy kórházak, mint a magánkezelésben a következő esetekben kiváló eredménnyel használhatók és pedig **gyermekágyasok, álmatlanok, üdülők, szoptatók, idegkimerültség és emésztési zavarokban szenvedőknél, női betegek, vérszegények, rosszul tápláltak, gyengélkedőknél**

Góliát, maláta sör kapható: *Fanky utóda Kiss Károlynál, Kádár János, Friedl és Jörös, Maár és Szabó, Lakatos Julia* (Széchényi-tér), *Tisztviselők fogyasztási szövetkezte* (Uri-utca), *Reich Antal, Blaha István, Kern és Petrovics* (Fő-utca).

Kérjünk mindenütt kőbányai Részvény-sört.

Valódi bácskai hosszuszálú kenderből készült uradalmi istrángok, kőtőfékek legolcsóbb árban beszerezhetők.

A gazdaközönség figyelmébe.

Helfy József

NAGYVÁRAD

zsák, ponyva és kötélàru
üzletét

Kossuth-utca 5. szám alá

(Moskovits cipőgyár mellé) helyezte át.

Alapított : 1868.

Telefon 51.

Alapított : 1868.

Gácsi pokrócgyár

hirneves gyártmányainak

egyedüli raktára

Nagyvárad és Biharmegye területére.

Ajánlja kitűnő minőségű kék és sárga koci kenőcsét, világító
és gépolajait.

Ruhaszárítók, függönyzinórok, csomagoló spárgák

Juta, len, vízmentes vitorla- és redőny-
vásznak legolcsóbban beszerezhetők.

Diszes lőtárókban és brassói gyapjas lópokrócokban rendkívüli nagy választék.